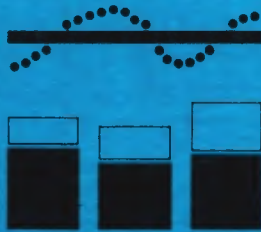

Statistisk Sentralbyrå

**MELDING OM
VIRKSOMHETEN
1977**

M E L D I N G O M V I R K S O M H E T E N

1 9 7 7 .

Statistisk Sentralbyrå

Oslo 1978

FORORD

Statistisk Sentralbyrå legger med dette fram en melding om virksomheten for året 1977. Det er i hovedsak lagt vekt på de utvidinger og forbedringer i den offisielle statistikk som det har lyktes å få til i løpet av året, og på hvilken nytte dette vil ha for brukerne av statistikken. Meldingen omfatter også tiltak som er satt i verk for å løse påtrengende oppgaver på lengre sikt.

Oslo, 12. mai 1978

Petter Jakob Bjerve

INNHold

	Side
1. Arbeidsoppgaver og forutsetninger for virksomheten	7
2. Videreføring, forbedring og utvidelse av eksisterende statistikk	8
3. Nye statistiske undersøkelser og analyser	9
3.1. Prosjekter fullført i 1977	9
3.2. Ny statistikk satt i gang i 1977	10
3.3. Nye statistiske undersøkelser under arbeid	11
4. Planlegging av nye statistiske undersøkelser	12
5. Nasjonalregnskap. Økonomisk forskning og analyse	14
5.1. Nasjonalregnskap	14
5.2. Konjunkturanalyse	14
5.3. Skatteforskning	14
5.4. Økonomiske analysemodeller	15
6. Publiseringsevne	15
7. Effektiviseringstiltak	16
8. Personale	17
9. Opplæring	17
Kostnader etter statistikkområder 1977	19
Statistisk Sentralbyrås organisasjon pr. 1. januar 1978	21

1. ARBEIDSOPPGAVER OG FORUTSETNINGER FOR VIRKSOMHETEN

Hovedoppgavene	<p>Hovedoppgaven for Statistisk Sentralbyrå er å utarbeide offisiell statistikk, og å gjøre denne statistikken så nyttig og lett tilgjengelig som mulig for brukerne. I tilknytning til denne oppgave driver Byrået også forskning og analyse på en del felter der det utarbeides statistikk. Denne virksomheten er nødvendig for å få nærmere kjennskap til kvaliteten av statistikken og få et bedre grunnlag for å vurdere en mest mulig hensiktsmessig utbygging av statistikken.</p>
Et enhetlig statistikk-system	<p>Storparten av den offisielle statistikken i Norge er sentralisert i Byrået, som i sin virksomhet legger stor vekt på å utvikle statistikken som et enhetlig system. Dette innebærer en fordel for dem som skal bruke statistikk fra de ulike områder i sammenheng. Et viktig ledd i dette arbeidet er å gjennomføre ensartede definisjoner og klassifikasjoner i statistikken på ulike områder.</p>
Statistikk-behovene	<p>Samfunnets behov for statistikk vil normalt være betydelig større enn de muligheter Byrået har for å tilfredsstille det. Enda om vi her i landet har et forholdsvis godt utviklet statistikk-system, er det fortsatt mange områder der en mangler statistiske oppgaver av stor betydning for samfunnsplanleggingen. Dessuten fører endringer i samfunnsutviklingen til at det stadig oppstår nye behov for statistikk. På den annen side er det forholdsvis sjelden at en statistikk kan legges ned eller reduseres vesentlig uten at det har store skadevirkninger for statistikk-systemet som helhet.</p>
Prioritering	<p>Virksomheten i Byrået i det enkelte år er derfor innrettet dels på å holde ved like og ajourføre eksisterende statistikk, dels på å forbedre den statistikk som utarbeides og - så langt det er ønskelig og mulig - også å bygge ut statistikken på nye områder. Ved planleggingen av virksomheten må en innenfor de gitte bevilgningsrammer prioritere mellom disse oppgaver. En relativt sterk øking i de bevilgninger som står til disposisjon vil muliggjøre forholdsvis store forbedringer og en betydelig utbygging av statistikken. Svakere øking i bevilgningene vil bety at virksomheten i større grad vil være rettet mot å holde ved like statistikken på etablerte områder, tatt i betraktning av at det finner sted en naturlig øking i arbeidsmengden som følge av vekst i tallet på oppgavegivere m.v.</p>
Sterk vekst i skjemainngangen og økte krav til databearbeidingen	<p>En sterk vekst i skjemainngangen på flere områder innenfor Byråets statistikker i 1977 førte til økte krav til de ressurser som var nødvendig for å make databearbeidingen på allerede igangværende statistikkprosjekter. Dette gav forholdsvis lite overskudd av arbeidskraft til å sette i gang nye og høyt prioriterte utvidelser av statistikken. De økte krav som databearbeidingen stilte førte delvis også til flaskehalser og en del forsinkelser i statistikken på enkelte områder.</p>
Tidkrevende produksjon	<p>Produksjonsgangen ved de fleste statistiske undersøkelser er som regel tidkrevende. I særlig grad gjelder det for nye undersøkelser og for de store tellinger som blir gjennomført med flere års mellomrom. For å få en rasjonell produksjonsprosess og et hensiktsmessig sluttprodukt, kreves det ofte lang tid fra planlegging blir startet opp til igangsetting kan finne sted. Ved undersøkelser som behandler store datamasser vil ofte også bearbeidingstiden, dvs. tiden fra igangsetting til fullføring, være betydelig. Den virksomhet som utføres i Byrået i det enkelte år vil være en blanding av disse ulike trinn i produksjonsprosessen. Dels vil det dreie seg om fullføring av statistikkprosjekter igangsatt tidligere, dels en videreføring av prosjekter under arbeid. For noen prosjekter vil det være aktuelt å begynne gjennomføringen og for andre å sette i gang planlegging i et bestemt år.</p>
En sammensatt virksomhet	

Langtidsprogram
og budsjett

Byråets virksomhet i det enkelte år er trukket opp gjennom de langtidsprogrammer som blir utarbeidd for fem år framover og revidert årlig. Dette, sammen med de rammer som det årlige budsjett setter, bestemmer omfanget og sammensetningen av den aktivitet som utføres. I det følgende vil det bli gitt en oversikt over virksomheten i 1977. Hovedvekten vil bli lagt på de forbedringer og den utbygging av statistikken som har funnet sted og på en vurdering av de resultater som er oppnådd.

2. VIDerefØRING, FORBEDRING OG UTVIDELSE AV EKSISTERENDE STATISTIKK

Eksisterende
statistikk må
føres videre

Norsk offisiell statistikk er et omfattende informasjonssystem. Hvert element i statistikksystemet henger ofte sammen med andre element og er således nødvendig for systemet som et hele. Av dette følger at det meste av Byråets ressurser i det enkelte år går med til å holde ved like og videreføre eksisterende statistikk på ulike områder. I dette videreføringsarbeidet søker Byrådet kontinuerlig å få til kvalitetsforbedringer gjennom omlegginger og/eller utvidelser. Like viktige målsettinger er framskynding av resultatene og, i den grad det er mulig, å lette oppgavegiverne i deres arbeid.

Endrede skjemaer

Mer detaljerte
opplysninger og
bedre sammenheng

Forenklinger for
oppgavegiverne

Innenfor mange statistikkområder er det i årets løp gjennomført betydelige omlegginger i de oppgaveskjemaer som Byrådet bruker. Hensikten med omleggingene har i mange tilfeller vært å skaffe bedre og mer detaljerte grunnlagsopplysninger til statistikken, samtidig som en søker å oppnå bedre sammenheng mellom statistikken på ulike områder. Dette gjelder innenfor den økonomiske statistikken eksempelvis statistikken over offentlige banker, statistikken over skipsfartens bruttoinntekter og driftsutgifter i utenriks fart og oppgaveskjemaet for godkjente hoteller. Innenfor helsestatistikken er skjemaene for psykiatriske institusjoner, legestatistikken og statistikken over hjemmesykepleiere forbedret på liknende måte samtidig som visse forenklinger er gjennomført. Også statistikkskjemaet for grunnskoler ble lagt om og utvidet i 1977. I mange tilfeller fører de omlagte statistikkskjemaene til vesentlige forenklinger og besparelser for oppgavegiverne. Dette gjelder bl.a. statistikken over veitrafikkulykker der et nytt skjema i 1977 erstatter spesielle skjemaer som tidligere ble nyttet av politiet, Byrådet og veimyndighetene. Liknende betydelige forenklinger er oppnådd med skjemaene innenfor jegerstatistikken, rutebilstatistikken (for små bedrifter), sosialhjelpstatistikken og statistikken over forseelser.

Felles regn-
skapskjema i
næringslivet

Fremmede
statsborgere

Mer aktuell og
omlagt kreditt-
markedstatistikk

Arbeidet med et felles offentlig regnskapsskjema for industriaksjeselskaper ble avsluttet i 1977. Det nye skjema er også besluttet tatt i bruk i varehandel. Statistikken for 1977 vil bli utarbeidd på grunnlag av det nye skjemaet.

Innenfor personstatistikken har det skjedd en forbedring i statistikken over fremmede statsborgere i 1977. Oppgaver over fremmede statsborgere er også blitt innarbeidd i familiestatistikken i årets løp.

Innenfor den økonomiske statistikken er det gjennomført visse utvidelser i statistikken for forretnings- og sparebanker, samtidig som kredittmarkedstatistikken generelt er framskyndet betydelig i årets løp. Med sikte på en forenklet og mer aktuell presentasjon er publiseringsprogrammet for kredittmarkedstatistikken lagt om. Den tidligere samlepublikasjonen Kredittmarkedstatistikk er erstattet

med en serie på syv spesialpublikasjoner. Det ble startet utgivelse av et nytt kvartalshefte for private og offentlige banker i 1977.

Omlegging av indekser og korttidsstatistikk

Flere av Byråets indekser og korttidsstatistikker ble lagt om til ny og mer aktuell basis i 1977. Dette gjaldt således produksjonsindeksen for bergverksdrift, industri og kraftforsyning og detaljomsetningsindeksen. Også ordrestatistikken og investeringsstatistikken ble lagt om til nytt basisår. Arbeidet med planlegging av en ny og forbedret engrosprisindeks og indekser for produsentpriser ble avsluttet i 1977. Publisering av de nye indekser vil starte i begynnelsen av 1978.

Svekket aktualitet

Aktualiteten av Byråets publikasjoner som gjennomgående forbedret seg sterkt i årene 1973-76 ble noe dårligere i året som gikk. Dette må bl.a. sees i sammenheng med det sterke arbeidspress og de flaskehalsene som oppstod i databearbeidingen som følge av en sterkt økende skjemamasse. Men også den tid det tok å få inn oppgavene økte sammenliknet med foregående år.

3. NYE STATISTISKE UNDERSØKELSER OG ANALYSER

3.1. Prosjekter fullført i 1977

Bedriftstelling 1974

Arbeidet med Bedriftstelling 1974 ble avsluttet i året som gikk. To hefter med resultater for varehandel og tjenesteytende næringer ble sendt ut og manuskriptet til et oversiktshefte ble gjort ferdig.

Spesialundersøkelse i jordbruket. Tømmerfløting og Hagebrukstelling

Innenfor landbruksstatistikken ble arbeidet med en spesialundersøkelse om arbeidskraften i jordbruket avsluttet. Det ble dessuten sendt ut en analysepublikasjon om tømmerfløting 1871-1971. Arbeidet med Hagebrukstelling 1974 ble avsluttet og manuskriptet til en publikasjon med analyse av tellingens resultater gjort ferdig.

Inntekt og formue 1973

Arbeidet med inntekts- og formuesundersøkelsen 1973 på grunnlag av skatteklikningsmateriale for dette år ble avsluttet og manuskript til to tabellpublikasjoner med resultater ble gjort ferdig.

Inntekter og kostnader for tannleger og leger

To undersøkelser om inntekts- og kostnadsforhold for tannleger og leger ble avsluttet. Undersøkelsen for tannleger som også gir opplysninger om arbeidstid, ble utført i samarbeid med Forbruker- og administrasjonsdepartementet, Sosialdepartementet og Den norske tannlegeforening.

Beskatning av internasjonale konserner

I samarbeid med Nordisk Skattevitenskapelig Forskningsråd ble det gjennomført en datainnsamling om internasjonale konserners beskatning i Norge.

Innkjøp og omsetning i engros- og detaljhandel

Innenfor varehandelsstatistikken ble det i 1977 gjennomført en analyse av innkjøp og omsetning i engroshandelen. En undersøkelse om innkjøp i detaljhandelen ble også avsluttet.

Ordrestatistikk i bygg- og anlegg

En egen ordrestatistikk for bedrifter i bygge- og anleggsvirksomhet med oppgaver fra og med 1976 ble satt i gang i året som gikk.

Prisnivåjusterte regnskaper

En analyse av prisnivåjusterte regnskaper for bergverksdrift og industri for 1975 ble avsluttet i 1977.

Kommunalstatistikk

Den andre utgaven av publikasjonen Struktur tall for kommunenes økonomi, med tall for 1975, ble sendt ut ved årsskiftet. I samarbeid med Norske Kommuners Sentralforbund ble også arbeidet med en kommunalteknisk statistikk for 1975 avsluttet.

Referansearkiv
for ressurs- og
forurensningsdata

I samarbeid med Miljøverndepartementet ble den første utgaven av et referansearkiv for ressurs- og forurensningsdata gjort ferdig. Arbeidet med en ajourføring og oppdatering av referansearkivet pr. 1. juli 1978 fortsetter.

Yrke og akti-
vitet i 1975
og mulige
arbeidssøkere

Innenfor arbeidsmarkedsstatistikken ble det i 1977 gjennomført en utvalgsundersøkelse for å kartlegge befolkningens yrke og aktivitet i 1975 på linje med det som skjer ved de 10-årlige folketellingene. Som tilleggsundersøkelse til de kvartalsvise arbeidskraftundersøkelser ble det også gjennomført en undersøkelse av mulige arbeidssøkere blant den ikke-yrkesaktive del av befolkningen.

Yrkesaktives
arbeidsforhold

Med støtte fra Kommunal- og arbeidsdepartementet er det gjennomført to analyser av yrkesaktives arbeidsforhold. Analysene som gjelder skiftarbeidere og pendleres levekår, må sees som en innledning til en videre utbygging av statistikken over de yrkesaktives arbeidsforhold. Som oppdrag for levekårsutvalget for landbruket er det også gjennomført en undersøkelse av helse- og arbeidsforhold i landbruket.

Forbruksanalyser

Innenfor forbruksundersøkelsene er det i 1977 avsluttet to analyser av de funksjonshemmedes forbruk og levestandard for private husholdninger.

Analyse av
tidsnytting

På grunnlag av tidsnyttingsundersøkelsen 1971-72 er det i årets løp sendt ut en analysepublikasjon med tittelen "Døgnet 24 timer".

Reisevaner i
Oslo-Akershus

I samarbeid med Oslo Kommune er det gjennomført en større utvalgsundersøkelse om befolkningens reisevaner og bruk av transportmidler i Oslo og Akershusområdet.

Befolknings-
framskriving

En ny regional befolkningsframskriving fram til år 2010 ble foretatt i 1977. Framskrivingsmodellen er blitt forbedret ved at den nå også for første gang tar hensyn til inn- og utvandring.

Inn- og ut-
vandring

En beskrivelse av inn- og utvandringen til og fra Norge i perioden 1958-1975 ble avsluttet i 1977. Resultatene vil bli publisert i en egen analysepublikasjon.

Helseunder-
søkelse 1975

Resultater fra utvalgsundersøkelsen over befolkningens helseforhold i 1975 ble sendt ut i en egen tabellpublikasjon i året som gikk. Undersøkelsen gir en oversikt over forekomsten av sykdom, nedsatt aktivitet og kontakter med helsetjenesten.

Sosialt utsyn

Arbeidet med den andre utgaven av publikasjonen "Sosialt utsyn" ble på det nærmeste fullført i 1977. Større vekt enn tidligere er lagt på å presentere mer av stoffet ved hjelp av figurer. Et eget innledningskapittel tar sikte på å gi et oversiktsbilde over befolkningens levekår.

3.2. Ny statistikk satt i gang i 1977

Svangerskaps-
avbrott

På grunnlag av de nye skjema for svangerskapsavbrott ble det satt i gang utarbeiding av detaljert statistikk over søknader, innvilgede og utførte svangerskapsavbrott.

Fruktbarhets-
undersøkelse

En større intervjuundersøkelse om fruktbarhet ble satt i gang i 1977. Utvalget til undersøkelsen omfatter vel 5 000 kvinner i alderen 18-44 år. Intervjuarbeidet startet i oktober og gikk som planlagt uten større problemer. De første resultater vil foreligge i 1978.

Ekteskap og
fruktbarhet

Et analyseprosjekt om utviklingen i ekteskapsmønsteret i Norge etter 1945 ble satt i gang. Formålet er å finne tallmessige anslag for hva endringer i ekteskapsmønsteret har betydd for fruktbarhetsutviklingen.

Folkemengdens bevegelse	En analyse med sikte på å kaste nærmere lys over folkemengdens bevegelse i de senere år ble påbegynt. Resultatene vil bli publisert i en egen analysepublikasjon.
Klienter i sosiale institusjoner	En intervjuundersøkelse av pensjonister på aldershjem og klienter innen alkoholistsorgen ble startet opp i 1977. Formålet med undersøkelsen er å kaste lys over levekår i disse institusjonstyper.
Analyse av forbruksmønstre	Et analyseprosjekt med sikte på å veie sammen og analysere endringer i forbruksmønsteret basert på de årlige forbruksundersøkelser 1974-1976 ble satt i gang.
Analyse av ferieturaktivitet	En undersøkelse med sikte på å analysere ferieturaktivitet ble satt i gang. Prosjektet foregår i samarbeid med Samferdselsdepartementet som gir økonomisk støtte.
Inntekt og formue 1976	Arbeidet med inntekts- og formuesundersøkelsen for 1976, basert på materiale fra likningskontorene, ble startet opp.
Skipsfarten mellom Norge og utlandet	Statistikken over skipsfarten mellom Norge og utlandet som har ligget nede siden 1973, ble satt i gang igjen i 1977. Statistikken bygger på oppgaver fra tollvesenet som nå er blitt lettere å bearbeide, og vil gi data til nytte for offentlig planlegging av havne- og sjøaktiviteter.
Snarstatistikk for lastebiler	I 1977 ble en ny kvartalsvis snarstatistikk over kjørte kilometer med dieseldrevne lastebiler satt i gang. Statistikken vil gi en løpende oversikt over utviklingen i lastebilenes transportytelser.
Elektrisitetsstatistikk	Det ble i 1977 satt i gang en månedlig statistikk over elektrisitetsforbruket i kraftintensiv industri. Kvartalsvise elektrisitetsbalanser ble også publisert for første gang dette år.

3.3. Nye statistiske undersøkelser under arbeid

Skogbruk, maskinpark, drivstoff og avvirkning	En spesialundersøkelse for skogbruket om maskinpark og drivstofforbruk i 1975 var under arbeid og nærmet seg fullføring mot slutten av året. Et analyseprosjekt om avvirkningsvariasjoner i skogbruket var også i arbeid.
Ferskvannsfiske	Prøveundersøkelser med sikte på å få i gang en statistikk over ferskvannsfiske pågikk i 1977.
Lønn- og indirekte personal-kostnader	Lønnstillingen for arbeidere i bergverksdrift og industri for 3. kvartal 1977 var under arbeid i 1977. Det samme gjaldt en undersøkelse over bedriftenes indirekte personalkostnader.
Godstransport på kysten	Den femårige tellingen over godstransport på kysten, leie- og egentransport 1975 var under arbeid og en rekke tabeller med resultater ble publisert. Tellingene vil bli avsluttet med en egen tabellpublikasjon i 1978.
Oljevirkosomhet	Arbeidet med en samlet statistisk oversikts- og analysepublikasjon for oljevirkosomheten ble fortsatt i 1977.
Strukturundersøkelser for bygg og anlegg	Strukturundersøkelsene for bygge- og anleggsvirkosomheten ble utvidet med ytterligere datainnsamling i 1977. Disse undersøkelsene skal gi grunnlag både for sikrere behandling av disse næringene i nasjonalregnskapet og for beregning av byggekostnadsindekser.
Energiprognoser	I samarbeid med NVE har Byrået som betalt oppdrag utført et større prosjekt med sikte på å forbedre metoder til bruk ved utarbeiding av energiprognoser. Dette prosjektet vil fortsette også i 1978.

Regnskap for detaljhandel	Som betalt oppdrag fra Handelsdepartementet har det vært arbeidet med å gjennomføre en regnskapsundersøkelse for foretak i detaljhandel. Om lag 450 foretak i landhandel og kolonialvarehandel er med i undersøkelsen.
Statistiske fylkeshefter	Utgivelsen av 2. utgave av Statistiske fylkeshefter for 1977 var under arbeid. Hefter for fire av fylkene ble sendt ut i løpet av året.
Ny kretsinndeling av kommunene	Arbeidet med en revisjon av kretsinndelingen i kommunene fortsatte. Forslag til ny kretsinndeling for 246 kommuner ble sendt ut i årets løp.
Miljøstatistikk 1978	Arbeidet med en ny Miljøstatistikk for 1978 (den andre i rekken) foregikk gjennom hele året.
Yrke og dødelighet	Det ble fortsatt arbeidet på analyseprosjektet om yrke og dødelighet. Videreføringen tar sikte på også å trekke yrkesopplysninger for 1960 inn i analysen.
Analyse sosialhjelp	Det har i 1977 vært arbeid videre med en analyse av materialet fra sosialhjelpstatistikken for perioden 1968-1975. Data fra skattestatistikken og folketellingen 1970 vil bli trukket inn i undersøkelsen.
Befolkningens utdanning 1975	En ajourført analyse over befolkningens utdanningsnivå i 1975 var under arbeid. Analysen er et forsøk på å kople sammen opplysninger fra folketellingen 1970 og individualstatistikken over fullført utdanning for senere år.
Levekår for husholdninger med lave inntekter	Analyseprosjektet med sikte på å kartlegge levekår for husholdninger med lave inntekter fortsatte i 1977. Prosjektet vil - når det er ferdig - gi en oversikt over boforhold, helseforhold, sysselsetting og arbeidsforhold og økonomiske ressurser for lavinntektshusholdninger.
Arbeidsmarkedsanalyser	Under hovedområdet arbeidsmarkedsanalyser har arbeidet i 1977 blitt videreført bl.a. med å forbedre prognosegrunnlaget for arbeidskraftstilgangen, analysere gifte kvinners yrkesdeltaking og å studere holdninger og adferd på arbeidsmarkedet. Det siste delprosjektet har vært støttet økonomisk av Kommunal- og arbeidsdepartementet og Forbruker- og administrasjonsdepartementet.
Analyse av flyttemotiv	Det avsluttende arbeid med flyttemotivundersøkelsen med sikte på en samle-rapport har blitt ført videre.

4. PLANLEGGING AV NYE STATISTISKE UNDERSØKELSER

Landbrukstelling 1979 og Folketelling 1980	De mest omfattende planleggingsprosjektene i 1977 var de forestående store tellinger - Landbrukstellingen i 1979 og Folketellingen i 1980. Arbeid med å fastlegge skjema og å utforme opplegget til disse tellinger foregikk i samarbeid med de rådgivende utvalg og brukergrupper for disse tellinger.
Statistisk utnyttning av administrative registre	For øvrig foregikk det gjennom hele året planleggingsarbeid på mange områder med sikte på å få til en bedre statistisk utnyttning av en rekke administrative dataregistre. Dette gjaldt bl.a. det økonomisk-medisinske informasjonssystem ØMI, de planlagte registre over helsepersonell og helseinstitusjoner (HPR og HIR) og de eksisterende registre over produsenter og stønadsordninger i Landbruket. Også de såkalte GAB-registrene (Grunneiendom, Adresse, Bygning) og opprettingen av et arbeidsgiver-/arbeidstakerregister i forbindelse med en ny og forbedret sysselsettingsstatistikk krevde mye planleggingsarbeid. Innenfor rettsstatistikken pågikk det planleggingsarbeid med sikte på å utnytte data fra det sentrale straffe- og politiopplysningsregister til statistikk fra og med 1978.

Innenfor miljøstatistikken foregikk det planlegging med sikte på å knytte forbindelse med registeret over utslipp i Statens Forurensningstilsyn sammen med Byråets bedrifts- og foretaksregister.

Trygdestatistikk	Planleggingsarbeid med sikte på å nytte ut Rikstrygdeverkets dataarkiver til en utvidet trygdestatistikk pågikk i 1977. Planlegging av to publikasjoner som belyser trygdeforhold for områdene uførhet og alderdom, foregår i samarbeid med Rikstrygdeverket og Sosialdepartementet.
Felles toll- og valutadeklarasjon	Byrådet har sammen med Direktoratet for toll og særavgifter, Norges Bank og Skattedirektoratet deltatt i en arbeidsgruppe med sikte på å utforme en felles Toll- og valutadeklarasjon for utførsel av varer. Når den nye deklarasjonen eventuelt blir tatt i bruk vil det bli mulig for Byrådet å nytte flere opplysninger og dermed bedre kvaliteten av utførselsstatistikken.
Fiskeristatistikk	I samarbeid med Fiskeridirektoratet foregikk det planleggingsarbeid med sikte på en utvidelse og Byråets overtakelse av fiskeristatistikken fra og med årgangen 1977.
Lastebilteiling 1978	En ny lastebilteiling (5-årige tellinger) planlegges for 1978. Teilingen vil bli utvidet i forhold til tidligere og bl.a. ha med spørsmål om drivstofforbruk og næringstilknytting.
Årlig energistatistikk	På området energistatistikk planlegges det nå en ny årlig samlepublikasjon som vil omfatte alle de viktigste data fra energisektoren.
Regional variasjon i dødelighet	Innenfor personalstatistikken foregikk det planlegging av en ny undersøkelse med sikte på å kaste lys over regionale variasjoner i dødeligheten i de senere år. Det ble videre innenfor sosialstatistikken arbeidd med planer for en forenkling og samordning av statistikken over barnevern og sosialhjelp.
Barnevern og sosialhjelp	En ny intervjuundersøkelse (utvalg) av klienter som oppsøkte sosialkontorene ble også planlagt. Formålet er å kartlegge hvilke grupper som søker sosialhjelp og årsaker til at behov for slik hjelp oppstår.
Voksenopplæring	På utdanningsstatistikken område er det planlagt en betydelig utvidelse av statistikken over voksenopplæring. Statistikken skal nå i prinsippet omfatte all slik organisert opplæring bortsett fra bedriftsinterne tiltak. Oppgaveinnhenting etter det nye opplegget vil starte med skoleåret 1977/78. I samarbeid med Norsk voksenpedagogisk institutt er det planlagt en intervjuundersøkelse om deltaking i voksenopplæringsvirksomhet. Formålet er å studere virkninger av den nye voksenopplæringsloven.
Kulturstatistikk	En ny utgave av publikasjonen Kulturstatistikk for 1978 blir planlagt. I den forbindelse er det i 3. kvartal 1977 foretatt en intervjuundersøkelse om deltaking i kulturaktiviteter.
Forbruksanalyser	Innenfor området forbruksundersøkelser er det planlagt flere analyseprosjekter. Disse prosjekter omfatter bl.a. en sammenlikning av forbruk mellom forskjellige husholdningstyper, analyser av bokostnader og boligkonsum og variasjoner i transportkostnader. Også sammenhengsanalyser mellom forbruk og økonomiske ressurser for ulike typer av private husholdninger vil bli tatt opp.
Omsorg og familiesamvær	I samarbeid med Forbruker- og administrasjonsdepartementet blir det planlagt en intervjuundersøkelse omkring tid brukt til omsorg og familiesamvær. Undersøkelsen skal utfylle datamaterialet fra tidsnyttingsundersøkelsen i 1971/72.
U-hjelp	En intervjuundersøkelse om norsk utviklingshjelp i 1977 blir planlagt som en oppfølging av liknende undersøkelser i 1972 og 1974.

5. NASJONALREGNSKAP. ØKONOMISK FORSKNING OG ANALYSE

5.1. Nasjonalregnskap

Løpende
nasjonal-
regnskap

Det årlige nasjonalregnskap og oppstillingen av totalregnskap for fisket til bruk i Budsjettnemnda for fiskerinæringen, ble gitt prioritet og utarbeidet til vanlig tid. Også i 1978 har mangel på opplysninger om virksomheten i Nord-sjøen skapt problemer og ført til betydelig merarbeid. Konfidensialitetshensyn har således hindret direkte innhenting av prisoppgaver for naturgassproduksjonen, slik at Byrået har måttet beregne verditall med utgangspunkt i tilfeldig tilgjengelig materiale. En omlegging av Norges Banks valutastatistikk har dessuten ført til forsinkelser av de månedlige utenriksregnskap og dermed midlertidig svekket noe av datagrunnlaget for nasjonalregnskapet.

Fylkesfordelt
("regionalt")
nasjonalregnskap

Arbeidet med et fylkesfordelt nasjonalregnskap for 1973 ble fullført i 1977. Dette arbeidet, som Miljøverndepartementet har finansiert, viste seg å bli langt større enn opprinnelig antatt og gikk i noen grad utover andre viktige oppgaver.

Kvartalsvis
nasjonalregnskap

Beregning av kvartalsvise nasjonalregnskapstall, som midlertidig ble stoppet av ressurs-hensyn i 1971, ble tatt opp igjen i 1977. Det blir nå arbeidd med et systemopplegg som, når det gjelder realøkonomiske størrelser, skal imøtekomme databehovet i en kvartalsmodell for den norske økonomi (se 5.4 nedenfor). Videre vil opplegget gjøre det mulig å forenkle arbeidet med foreløpige årsregnskap. Systemplanleggingen er ennå ikke avsluttet.

Publikasjoner.
Tilbakegående
tall

Omlegging og revisjon av nasjonalregnskapets tilbakegående serier ble videreført, men - fordi ressursene ikke strakk til - i langsommere tempo enn ønsket. Heller ikke i 1977 lyktes det å ta opp igjen den normale rutine med utarbeiding av en årlig publikasjon med detaljerte nasjonalregnskapstall.

5.2. Konjunkturanalyse

Konjunktur-
oversiktene
utvidet

Økonomisk utsyn over året 1977 fikk om lag samme omfang og tilsvarende innhold som året før. Det ble i løpet av året utarbeidd åtte fullstendige og tre mer kortfattede konjunkturoversikter. Oversiktene diagram- og tabellvedlegg ble utvidet med nye serier i løpet av året. Arbeidet med en analyse av hvordan konjunkturimpulsene fra utlandet sprer seg til og innenfor norsk økonomi ble brakt fram til et førsteutkast til en SØS-publikasjon som vil bli gjort trykkeklar i midten av 1978. Byråets tjenesteyting både overfor norsk publikum og internasjonale organisasjoner hadde på området løpende konjunkturovervåking et betydelig omfang også i 1977.

Konjunktur-
historien
ferdig i
førsteutkast

5.3. Skatteforskning

Bistand til
Storting,
departemen-
ter m.v.

Som vanlig har en stor del av Skatteforskningsgruppens ressurser vært nyttet til skatteanslag, først og fremst for Finansdepartementet i samband med departementets budsjettarbeid og for de politiske grupper i Stortinget. Byråets analysemodeller for personskattlegging var i regelmessig bruk i dette arbeidet.

Oversikts-
publikasjoner

I likhet med tidligere år ble det utgitt "Aktuelle skattetall" i serien Artikler. Videre ble oversiktspublikasjonen "Det norske skattesystem, hefte II,

Indirekte skatter og trygdeordninger 1976", utgitt i serien Samfunnsøkonomiske studier (SØS 31).

Skattemodeller En modell for avskrivninger og foretaksskattlegging ble på det nærmeste ferdig i 1977. Videre ble en av modellene for personskattlegging gjort rede for i publikasjonen "En modell for analyse av skatter ved forskjellige definisjoner av inntekt" (Artikler nr. 94). Det ble også offentliggjort arbeider påbegynt i 1976. Det gjaldt en analyse av inntektsfordelingsvirkninger av endringer i offentlig konsum og en modell for empirisk analyse av inntekts- og forbruksbeskatning fra et fordelingssynspunkt (SØS 30).

5.4. Økonomiske analysemodeller

MODIS IV Det ble i 1977 utført 31 fulle beregningsomganger på analysemodellen MODIS IV, de aller fleste for Finansdepartementet. Det ble også i 1977 lagt ned et betydelig arbeid i videreutvikling av modellen, blant annet for å forbedre sammenhengen mellom de private disponible inntekter og det private konsum, og for løpende å kunne justere beregningsgrunnlaget i modellen. Et nytt og utvidet sett av virkningstabeller ble laget.

MSG-3 Det ble i 1977 foretatt 5 analyser ved hjelp av MSG-modellen, alle for Finansdepartementet. Den tekniske dokumentasjon av modellen ble fullført. Det ble laget en ettermodell for rente- og stønadsbalansen overfor utlandet. Det ble videre arbeidet med å forbedre løsningsmetoden og behandlingen av importen. Et prosjekt med sikte på å lage en regionalisert modell ble påbegynt.

Arbeid med en kvartalsmodell oppstartet I 1977 ble det gjort forarbeider til utvikling av en aggregert kvartalsmodell for den norske økonomi. Modellen - som vil ha kvartalsvise nasjonalregnskapstall som sitt viktigste datagrunnlag - er i første rekke tenkt å skulle bli et hjelpemiddel for konjunkturanalyse. Dels i tilknytning til dette ble det arbeidet med en spesiell korttidsmodell for konsumprisindekser.

Energiprognoser I samarbeid med Sosialøkonomisk institutt ble det i 1977 begynt på en modell som skal kunne gjøre det mulig å lage prognoser for elektrisitetsforsyningen og til å analysere energipolitiske tiltak innenfor en makroøkonomisk ramme. Dette prognoseverktøyet har tilknytning til MSG-modellen og Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesens kraftsimuleringsmodell.

Andre analyseoppgaver Som ledd i arbeidet med å forbedre skattemodellene og de makroøkonomiske analysemodellene ble studier av husholdningenes konsumadferd ført videre på grunnlag av blant annet forbruks- og inntektsundersøkelsene for 1973 og de løpende forbruksundersøkelser fra og med 1974. Det ble som vanlig ytt bistand til Det tekniske beregningsutvalg for inntektsoppgjørene.

6. PUBLISERINGSVIRKSOMHET

Tallet på publikasjoner Byrået sendte i 1977 ut 65 publikasjoner i serien Norges offisielle statistikk, 4 publikasjoner i serien Statistiske analyser, 3 publikasjoner i serien Samfunnsøkonomiske studier og 9 publikasjoner i serien Artikler fra Statistisk Sentralbyrå. Dessuten ble det sendt ut 3 rapporter med resultater fra undersøkelser utført ved Byråets underavdeling for intervjuundersøkelser.

I tillegg til Statistisk månedshefte og Månedshefte over utenrikshandelen ble det offentliggjort 11 hefter i serien Konjunkturtendensene, 634 meldinger i serien Statistisk ukehefte, 416 pressemeldinger i serien Aktuell statistikk og 1 350 meldinger i serien Nye distriktstall.

I 1977 ble det gitt ut 3 publikasjoner i en ny publikasjonsserie Kvartalshefte for private og offentlige banker. Denne serien tar sikte på å samle de viktigste delene av statistikken for forretnings- og sparebankene i et eget hefte. Utgivelsen av den 2. utgave av Statistiske fylkeshefter ble startet opp i 1977.

Spesielle
meldinger

Ny serie

7. EFFEKTIVISERINGSTILTAK

Byrået arbeider stadig med å forenkle manuelle og maskinelle arbeidsrutiner både i statistikkproduksjonen, i registerarbeidet og i administrativt arbeid.

Sikrere fore-
løpige nasjo-
nalregnskaps-
tall

I samband med beregningen av foreløpige nasjonalregnskapstall til økonomisk utsyn har en - i de tilfelle industristatistikkskjemaer mangler - nå gått over fra et manuelt til et maskinelt kopieringsopplegg av fjorårets skjema. En har samtidig innført et mer tilfredsstillende beregningsopplegg. Tiltakene gir sikrere foreløpige nasjonalregnskapstall og reduserer behovet for arbeidskraft.

Standard
program

En har skrevet om et standard tabellprogram (STP1) slik at det virker mer effektivt og således krever mindre ressurser. Dessuten har en tatt i bruk en ny utgave av et amerikansk programsystem (TSP) som utfører statistiske analyser av tidsserier og foretar beregninger som forekommer ofte i økonometrisk forskning.

Utkjøring av
teksttabeller
ved hjelp av
EDB

I samband med utarbeidingen av publikasjonene Statistisk fylkeshefte, Strukturertall for kommunenes økonomi, Kredittmarkedstatistikk, Skattestatistikk, Statistikk over utenlandske borgere og Lønn - sjøfolk i innenriksfart, har en tatt i bruk et spesielt program (TEKSTAB) for utkjøring av teksttabeller direkte på linjeskriver slik at teksttabellene kan nyttes som offsetoriginaler ved trykking av publikasjoner.

Feilretting
fra dataskjerm

For intervjuundersøkelser har en gått over til å nytte en ny rutine for retting av feil fra dataskjerm som medfører direkte korreksjon av data som er lagret i datamaskinen i stedet for å punche på ny det korrigerede materialet.

Programut-
vikling fra
dataskjerm

For å effektivisere programmeringsarbeidet er det satt i gang et prosjekt for utvikling og vedlikehold av program fra dataskjermer som gjør det mulig for programmereren å kommunisere direkte med datamaskinen slik at en kan sløyfe punching av programmene.

Nytt forsen-
delsesteknisk
utstyr

Rutinene for forsendelse av publikasjoner er lagt om. EDB blir nå brukt for adressering, og annet nytt maskinelt utstyr blir nyttet for påføring av etiketter og legging i konvolutter. Utstyret har muliggjort inndragning av to stillinger.

8. PERSONALE

Tallet på stillinger

Statistisk Sentralbyrå fikk for 1977 bevilget 17 nye stillinger til makro-økonomiske modeller, bedrifts- og prisstatistikk, statistikk over utenrikshandel, energistatistikk, strukturundersøkelse for bygg og anlegg, landbruksstatistikk, sysselsettingsstatistikk, inndeling i regionale enheter, informasjon, drift og kontroll av EDB-programmer, dataregistrering, offsettrykning, arkivarbeid og transportvirksomhet.

For produksjon og spredning av publikasjonsserien Nye distriktstall ble 7 helårsengasjementer organisert fast. Videre ble 19 helårsengasjementer organisert fast og knyttet til det nye opplegget for sysselsettingsstatistikk.

Det ble opprettet en ny stilling for å utføre arbeidsoppgaver på EDB for Direktoratet for toll og særavgifter.

Gjennomføring av visse rasjonaliseringstiltak førte til inndragning av 5 stillinger.

I alt hadde Byrået i 1977 bevilgning til 567 fast organiserte stillinger til ordinære arbeidsoppgaver.

Sysselsetting i Kongsvinger

Ved utgangen av 1977 var det ved Byråets kontorer i Kongsvinger sysselsatt i alt 223 funksjonærer mot 180 i 1976.

9. OPPLÆRING

Interne kurs

I 1977 deltok 19 funksjonærer i Byråets introduksjonskurs for nye akademikere, 64 funksjonærer i introduksjonskurs for nye kontorassistenter (kurs I) og 44 funksjonærer i de obligatoriske opplæringskurs etter 1 års tjeneste (kurs II). Våren 1977 avsluttet 10 funksjonærer det frivillige kurs for videreutdanning av kontorfullmektiger og kontorassistenter (kurs III), 13 funksjonærer begynte på det samme kurset som startet høsten 1977, og 10 funksjonærer begynte høsten 1977 på det frivillige fortsettelseskurs for videreutdanning av kontorfullmektiger og kontorassistenter (kurs IV). Det ble holdt to kurs i Byråets standardprogrammer med til sammen 26 deltakere, ett kurs i framstilling av figurer i publikasjoner med 9 deltakere og ett kurs i norsk språkbruk for saksbehandlere med 13 deltakere.

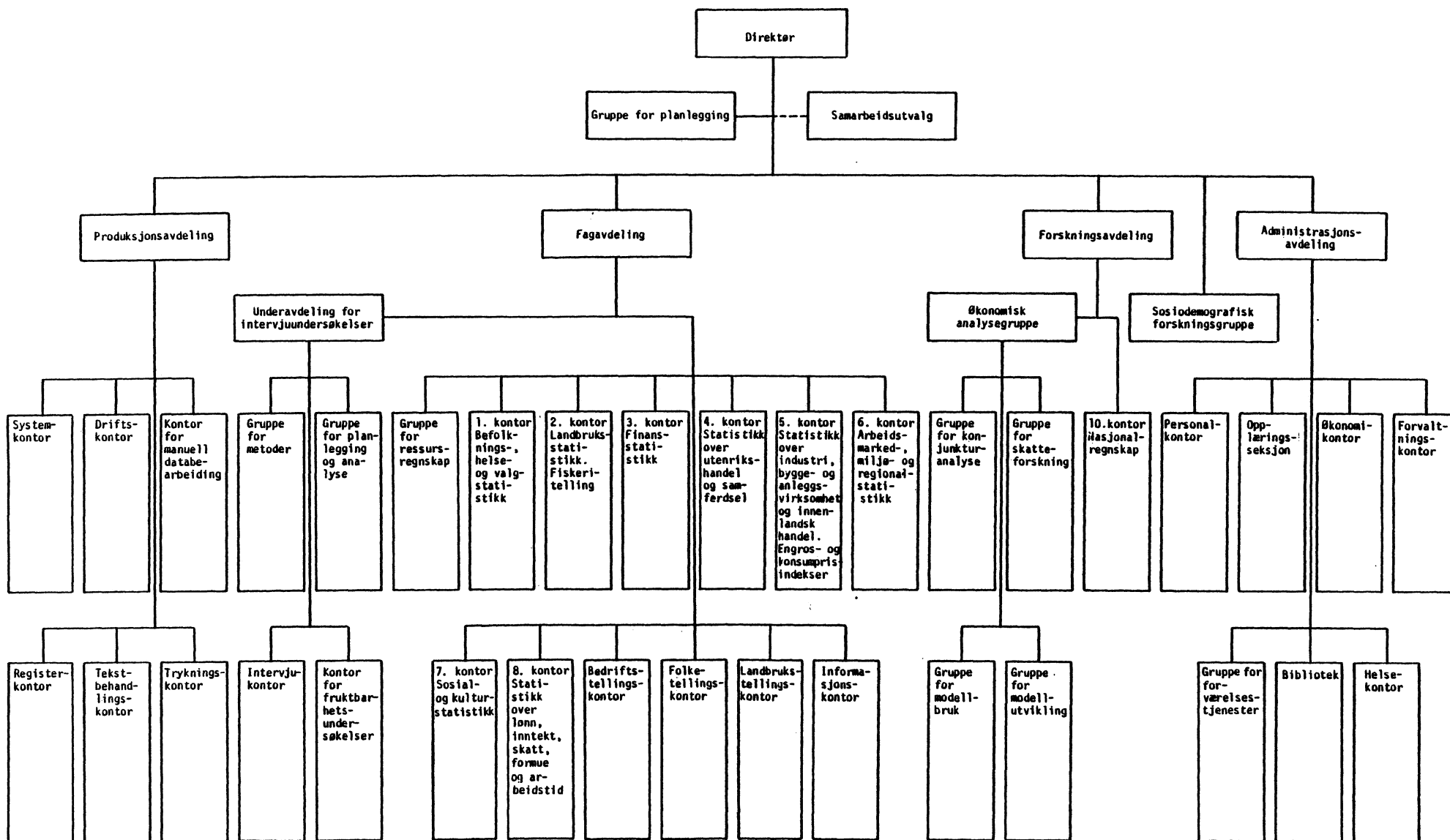
Eksterne kurs

I alt 58 funksjonærer deltok på forskjellige kurs utenfor Byrået. Av emner kan nevnes kredittpolitikk, byproblemer og levekår, turistplanlegging, programmering for bruk av EDB-maskiner og administrasjon.

Byråets samlede kostnader etter statistikkområder 1977

	1 000 kr	Prosent
Jordbruk, skogbruk, fiske	2 888	3,4
Bergverk, industri, byggevirkosomhet	5 865	7,0
Annen næringsstatistikk	4 823	5,8
Utenrikshandel	9 118	10,9
Nasjonalregnskap	3 295	3,9
Annen økonomisk statistikk	9 400	11,2
Økonomisk forskning	5 139	6,1
ØKONOMISK STATISTIKK OG ANALYSE I ALT	40 528	48,3
Befolkning og helse	5 504	6,6
Arbeidsmarked	2 221	2,7
Undervisning	3 218	3,8
Sosiale forhold, rettsforhold, valg	2 507	3,0
Inntekt og formue	1 995	2,4
Forbruk og sparing	1 519	1,8
Levekårs- og fritidsundersøkelser	848	1,0
Personmodeller	2 542	3,0
PERSONSTATISTIKK OG ANALYSE I ALT	20 354	24,3
Personregister, husregister	7 540	9,0
Bedrifts- og foretaksregister	4 564	5,5
REGISTERARBEID I ALT	12 104	14,5
Oversiktsstatistikk ¹⁾ , andre aktiviteter m.v.	10 845	12,9
KOSTNADER I ALT	83 831	100,0

1) Statistisk årbok, Statistisk månedshefte, Statistiske fylkeshefter, Nye distriktstall, Sosialt utsyn, Miljøstatistikk m.v.

Statistisk Sentralbyrås organisasjon pr. 1. januar 1978

Petter Jakob Bjerve
 Petter Jakob Bjerve

